

Méontologie - historicky

Méontologie nevznikala tak, že by byla „založena“ (ve smyslu německé Grundlegung), ale zprvu - a i později - vlastně nepozorovaně, a to tak, že se nejprve krajně vyostřilo chápání toho, že něco „jest“, tedy že to je „jsoucí“ čili „jsoucno“. Autorství tohoto extrémního vyostření nelze připisovat nikomu jinému než Parmenidovi a jeho škole (elejské). Skutečně jsoucí nemá minulost ani budoucnost, nemění se tedy, a dále nemůže být mnohé, nýbrž musí být je jedno (a zároveň všechno, tedy veškero). Všechno to, s čím se jinak prakticky setkáváme, bylo odsouzeno do oblasti toho, co vlastně není, tedy do sféry nejsoucího. A odtud byla možná další cesta pouze za pomoci kompromisů. Jedním z prvních kompromisů byla akceptace mnohosti, jak ji známe zejména od atomistů; dalším kompromisem byla různost tvarů, a ovšem zejména pohyb (atomy „padají shora dolů“). Tím se však otevřela nebezpečná trhlina v pojetí toho, co je „jsoucí“, totiž rozdíl mezi tím, co je jsoucí aktuálně, tedy právě teď a zde, a tím, co sice bylo, ale už není. Jak se vlastně něco aktuálně jsoucího stává pouhou minulostí? Je to už zánik? Anebo si to, co tu aktuální bylo a co si aktualitu ještě uchovává, neboť ještě nadále „jest“, tj. je i nyní jsoucí, je jsoucnem, minulost v sobě, při sobě nebo sebou samým uchovává a udržuje, takže teprve s koncem samotného jsoucna, jež se zatím děje, posléze končí nejen aktuálnost, nýbrž i minulost (vlastně jen bylost, tj. minulost vlastní onomu jsoucímu). A tak se zdá, že to, co už jednou aktuálně jsoucí bylo, přechází do minulosti (bylosti) jakoby méně jsoucí, ale stále ještě přece jen trochu jsoucí, kdežto s koncem, zánikem jsoucna úplně zaniká i jeho jsoucnost celková.

(Písek, 151116-2.)